

Затверджено рішенням Вченої ради
Відокремленого підрозділу Національного
університету біоресурсів і природокористування
України «Бережанський агротехнічний інститут»
від « ____ » _____ 2015 року
Протокол № _____

Голова вченої ради Відокремленого підрозділу
Національного університету біоресурсів і
природокористування України
«Бережанський агротехнічний інститут»
д.т.н., проф. _____ Павліський В.М.

ПОЛОЖЕННЯ
про наукову діяльність та порядок виконання ініціативних кафедральних
науково-дослідних робіт у Відокремленому підрозділі Національного
університету біоресурсів і природокористування України
«Бережанський агротехнічний інститут»

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

1.1. Положення про наукову діяльність та порядок виконання ініціативних кафедральних науково-дослідних робіт Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут» регламентується законами України „Про вищу освіту”, „Про наукову і науково-технічну діяльність”, „Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки”, „Про стандартизацію”, „Про метрологію та метрологічну діяльність”, нормативними документами Міністерства освіти і науки України, положенням про наукову та інноваційну діяльність Національного університету біоресурсів і природокористування України та Статуту Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут» (далі Інститут).

Основною метою наукової діяльності Інституту є:

- одержання і використання нових наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів;
- вирішення комплексних завдань у сфері наукового, технічного розвитку, впровадження та використання в Україні та на світовому ринку наукових і науково-практичних результатів;
- забезпечення реалізації державної політики щодо дослідницької, науково-технічної, інноваційної діяльності, правової охорони об'єктів інноваційної власності, спрямованої на вирішення сучасних проблем наук про життя і навколишнє природне середовище.

Основні питання наукової та інноваційної діяльності розглядаються на вчених радах факультетів та Інституту.

Основними завданнями наукової та інноваційної діяльності в Інституті є:

- розвиток фундаментальних і прикладних досліджень у галузі технічних, природничих, гуманітарних, психолого-педагогічних, соціально-економічних наук з метою їх подальшого використання для розвитку пріоритетних напрямів науки і техніки, суспільного розвитку та розбудови економіки країни;
- забезпечення інтеграції навчальної, науково-дослідної та науково-інноваційної діяльності як способу покращення підготовки фахівців для агропромислової та природоохоронної галузей;
- прискорення впровадження досягнень науково-технічного прогресу в агропромисловому комплексі та природоохоронній галузі шляхом участі в розробленні державних фундаментальних і прикладних програм та співпраці із суб'єктами господарювання;
- розроблення пілотних проектів та утворення експериментальних підприємств з виробництва конкурентоспроможної продукції, розроблення новітніх технологій матеріалів та машин, запровадження їх у сферах сільського та лісового господарства та у переробній галузі відповідно до національних та міжнародних стандартів;

- підтримання існуючих і формування нових наукових шкіл;
- організація виконання на високому науковому рівні досліджень та пошуково-прикладних розробок, спрямованих на реалізацію пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки;
- інтеграція науково-дослідної діяльності Інституту з провідними університетами світу (реалізація спільних науково-дослідних проєктів, проведення конференцій, симпозіумів, виставок, наукових студентських олімпіад, отримання патентів, видання спільних наукових та навчально-методичних праць, створення освітянської наукової та науково-методичної електронної бази даних, використання сучасних інформаційних та телекомунікаційних систем в агропромисловій та природоохоронній галузі).
- організація впроваджень у виробничу сферу новітніх технологій, результатів останніх наукових досліджень кафедр для отримання високоякісної, безпечної для життя і конкурентоспроможної сільськогосподарської, лісової, рибної та продовольчої продукції;
- здійснення інноваційної діяльності у сфері науки, освіти, виробництва та переробки сільськогосподарської продукції для створення наукоємної науково-технічної продукції та конкурентоспроможних зразків нової техніки і матеріалів, орієнтованих на ринок високих технологій;
- надання науково-консультаційних, інформаційних, правових, дорадчих та інших послуг виробникам і споживачам сільськогосподарської продукції, а також впровадження у галузі агропромислового виробництва завершених наукових розробок та передового досвіду;
- залучення до наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності талановитої молоді.

1.2. Положення про порядок виконання ініціативних кафедральних науково-дослідних робіт у Відокремленому підрозділі Національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут» (далі – Положення) установлює загальні вимоги щодо організації та

порядку виконання науково-дослідних робіт (НДР), які ініціюються науково-педагогічними працівниками кафедр Інституту, і виконуються в межах основного робочого часу.

2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому Положенні є посилання на такі стандарти та нормативні документи МОН України та Кабінету Міністрів України:

ДСТУ 3973-2000 Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання науково-дослідних робіт. Загальні положення.

ДСТУ 3008-95 Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення.

ДСТУ 3278-95 Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Основні терміни та визначення.

ДСТУ 7152:2010 «Видання. Оформлення публікацій у журналах и збірниках»

Порядок державної реєстрації та обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій (затверджений наказом МОН України від 27.10.2008 р. №977).

Положення про особливості метрологічної діяльності у сфері наукових досліджень і розробок (затверджене постановою КМ України від 01.04.1999 р. №528).

Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2006 р. №422).

Перелік основних видів наукової роботи науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 07.08.2002 №450).

3. ВИЗНАЧЕННЯ

У цьому Положенні використано такі основні терміни:

ініціативна кафедральна науково-дослідна робота – робота, яка ініціюється науково-педагогічними працівниками кафедри і виконується в межах основного робочого часу науково-педагогічних працівників;

науково-педагогічний працівник – вчений, який за основним місцем роботи

займається професійно педагогічною та науковою або науково-технічною діяльністю у вищих навчальних закладах (за Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність»);

науково-технічний звіт про НДР – сукупність документів, які містять систематизовану інформацію про НДР та (або) її етапи.

4. СКОРОЧЕННЯ

ДСТУ – державний стандарт України;

НДР – науково-дослідна робота;

НДВ – науково-дослідний відділ;

НТД – науково-технічна документація;

НМР – науково-методична рада;

УкрІНТЕІ – Український інститут науково-технічної та економічної інформації.

5. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ВИКОНАННЯ НДР

5.1. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність науково-педагогічних працівників кафедр інституту є невід’ємною складовою частиною навчального процесу і здійснюється в межах основного робочого часу (розділ XI Закону України „Про вищу освіту”).

5.2. Ініціативні кафедральні НДР виконуються на підставі затвердженого директором Інституту тематичних планів. Тематичні плани формуються за пропозиціями провідних вчених кафедр Інституту.

5.3. Тематичні плани формуються в нижче наведеній послідовності. Проекти НДР, які ініційовані науково-педагогічними працівниками, розглядаються на засіданнях кафедр і факультетів. Після погодження їх Радою факультету формується тематичний план виконання НДР факультету. На підставі наданих до НДВ проектів тематичних планів факультетів формується проект тематичного плану НДВ інституту. Після розгляду проекту тематичного плану на засіданні НМР Інституту він подається на затвердження директору інституту.

Організаційні заходи та методологічне забезпечення формування тематичного плану здійснюють деканати.

5.4. НДР, включені до тематичного плану, підлягають обов'язковій державній реєстрації в УкрІНТЕІ.

5.5. Державна реєстрація та облік відкритих НДР регламентується нормативним документом «Порядок державної реєстрації та обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій».

Організаційні заходи та методологічне забезпечення державної реєстрації та обліку НДР здійснює НДВ Інституту.

Науковий керівник у 30-денний строк від дня закінчення НДР в обов'язковому порядку подає до УкрІНТЕІ узгоджений у відділі науково-технічної інформації комплект звітної документації, зазначений у „Порядку державної реєстрації та обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій”.

5.6. Науково-дослідні роботи за ДСТУ 3973-2000 виконуються на підставі вихідного документу, який встановлює вимоги до змісту, обсягу й термінів виконання та слугує для оцінювання досягнутого рівня досліджень.

Таким документом може бути:

- план виконання ініціативної кафедральної НДР (додатки А, Б);
- технічне завдання на НДР (рішення про необхідність розробки ТЗ приймає науковий керівник);

- будь-який документ, в якому викладені вимоги до очікуваних результатів по закінченні НДР (згідно з ДСТУ 3973-2000 розд. 6, п. 6.1.2), наприклад, договір про співробітництво при виконанні досліджень сумісно з іншими організаціями.

Два примірники вихідного документу, в якому зазначені вимоги до змісту, обсягів й термінів виконання НДР, подаються до НДВ.

5.7. По закінченні запланованої НДР в кінці навчального і календарного року кожен науково-педагогічний працівник складає науково-технічний звіт. Структура, викладення, узгодження та затвердження науково-технічного звіту виконання НДР регламентуються ДСТУ 3008-95. Обсяг кафедрального звіту визначає науковий керівник. Зразок титульного аркушу звіту наведено в додатку В.

5.8. До звіту додаються:

- витяг із протоколу засідання Ради факультету;
- акт впровадження у навчальний процес;
- акти про впровадження науково-дослідної роботи на підприємствах, об'єктах господарської діяльності чи приватних фірмах чи господарствах;
- перелік публікацій (рекомендації щодо оформлення публікацій у додатку Є), заявок на винахід, патентів тощо;
- інноваційні пропозиції;
- анотація у електронному вигляді.

5.9. Нормоконтроль супроводжувальної документації виконання НДР на додержання вимог НТД здійснює НДВ.

5.10. Науково-технічна продукція, створена за результатами виконання НДР, є інтелектуальною власністю Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут», та повинна проходити обов'язкову експертизу про можливість опублікування матеріалів у засобах масової інформації в Україні (додаток Ж).

Організаційні заходи та методологічне забезпечення щодо охороноспроможності результатів НДР здійснює НДВ Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут».

6. ОBOB'ЯЗКИ, ПРАВА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА ТА ВИКОНАВЦІВ ІНІЦІАТИВНИХ КАФЕДРАЛЬНИХ НДР

6.1. Науковий керівник визначає нові напрями досліджень у відповідності до Закону України „Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки в Україні”.

6.2. Науковий керівник готує проєкт НДР для розгляду на засіданнях кафедри та Ради факультету.

6.3. Науковий керівник визначає перелік і обсяг робіт окремих етапів НДР, їх зміст та очікувані результати.

6.4. Науковий керівник має право залучати до виконання НДР наукових та науково-педагогічних працівників інших наукових підрозділів інституту та фахівців інших вищих навчальних закладів на підставі договорів про співробітництво.

6.5. Науковий керівник та виконавці НДР мають право проводити вимірювання із застосуванням будь-яких теорій і методик вимірювань.

У разі коли вид і параметри моделі об'єкта дослідження визначаються під час вимірювального експерименту, а точність, досягнута в процесі експерименту, встановлюється після його закінчення, цей експеримент проводиться відповідно до загальної теорії вимірювань.

6.6. Науковий керівник та виконавці несуть відповідальність за:

- високий рівень наукових досліджень;
- додержання вимог чинних в Україні державних, міждержавних і міжнародних стандартів та нормативних документів МОН України;
- додержання виконавцями НДР правил безпечних умов праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки;

- своєчасне та якісне оформлення супроводжувальної документації виконання НДР.

Виконавці науково-дослідної роботи на кафедрах зобов'язані вести робочі зошити, у які заносити всі види виконуваних робіт і щомісячно подавати їх для звіту керівнику теми.

Положення розглянуто і погоджено рішенням НМР Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут»
« 01 » жовтня 2015 року, протокол № 2.

РОЗРОБНИК:

Завідувач науково-дослідного відділу,
Відокремленого підрозділу
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
«Бережанський агротехнічний інститут»
доктор сільськогосподарських наук,
професор Захарів Орест Ярославович

_____
(підпис)

УЗГОДЖЕНО:

Заступник директора з навчальної
та навчально-методичної роботи
Відокремленого підрозділу
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
«Бережанський агротехнічний інститут»,
кандидат технічних наук Русиняк Михайло Омелянович

_____
(підпис)

Заступник директора з навчальної
та навчально-науково-виробничих питань
розвитку і адміністративно-господарської
діяльності Відокремленого підрозділу
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
«Бережанський агротехнічний інститут»
кандидат технічних наук Матвіїшин Петро Володимирович

_____
(підпис)

ДОДАТОК А
(обов'язковий)

П Л А Н

виконання ініціативної кафедральної НДР

1. Назва НДР та її шифр (відповідно до тематичного плану) _____

2. Кафедра, факультет _____

3. Науковий керівник _____

4. Терміни виконання роботи: початок _____ закінчення _____

5. Підстава для виконання _____

6. Мета і призначення, актуальність НДР _____

7. Зміст і терміни етапів, запланованих до виконання

№ етапу	Найменування етапів НДР та їх зміст	Термін виконання		Очікувані результати етапу, звітна документація
		початок	закінчення	
1	2	3	4	5
1.				
2.				
3.				
4.				

8. Очікувані результати НДР та порядок їх реалізації _____

9. План публікацій _____

Завідувач кафедри _____
(наук. ступінь, звання)

_____
(підпис)

Розглянуто і погоджено рішенням НМР Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут»

« _____ » _____ 20__ року, протокол № _____.

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

**Рекомендації щодо оформлення та розробки
плану проведення ініціативної кафедральної НДР**

План проведення ініціативної кафедральної НДР оформлюють на аркушах формату А4 (210 мм × 297 мм) без рамки, основного надпису і додаткових граф до нього; виконують машинним способом з одного боку аркуша білого паперу; друкують шрифтом Times New Roman розміром 14 з одинарним міжрядковим інтервалом додержуючись таких розмірів берегів: верхній, лівий і нижній – не менше 20 мм, правий – не менше 10 мм. Скорочення слів у тексті повинно відповідати ДСТУ 3582.

У пункті «Мета і призначення, актуальність НДР» наводять коротку характеристику та оцінку стану проблеми, що вирішують, визначають головну мету і задачі роботи, її актуальність, новизну та дають обґрунтування необхідності виконання НДР.

Пункт «Зміст і терміни виконання етапів» виконують у вигляді таблиці. У графі 2 таблиці вказують такі можливі етапи виконання НДР:

1) «Вибір напрямку дослідження»:

- добір, вивчення та узагальнення науково-технічної та патентної документації;
- обґрунтування прийнятого напрямку досліджень;
- розроблення методики та програми робіт щодо проведення досліджень.

2) «Теоретичні та експериментальні дослідження»:

- теоретичний пошук, виконання розрахунків і досліджень принципів питань;
- розробка документації, виготовлення та налагодження макетів, моделей або експериментальних зразків майбутніх виробів, програм і алгоритмів (за необхідністю);
- проведення експериментальних робіт та досліджень;

- оброблення та коректування результатів теоретичних та експериментальних досліджень.

3) «Узагальнення і оцінювання результатів досліджень, складання звітної документації»:

- узагальнення результатів теоретичних досліджень і експериментальних робіт;

- оцінювання повноти і якості вирішення поставлених задач;

- оформлення патентного захисту можливих об'єктів інтелектуальної власності та розроблення заходів щодо збереження "НОУ-ХАУ";

- складання та оформлення заключного звіту;

- підготовка комплексу звітної документації.

У графах 3,4 таблиці - дату (число, місяць, рік) початку та закінчення етапів.

У графі 5 таблиці вказують, чим конкретно завершується етап, наприклад:

- аналітичний огляд;

- розробка методик, методичних вказівок, примірників, тощо;

- підручники, статті, тези доповідей;

- моделі;

- дослідні зразки;

- заключний звіт та ін.

У пункті «Очікувані результати та порядок реалізації НДР» наводять:

- техніко-економічну ефективність, очікувану від використання результатів даної НДР. У разі неможливості визначення цього показника, повинна бути визначена технічна чи виробнича доцільність впровадження результатів роботи або інші її позитивні показники;

- шляхи використання результатів НДР, у тому числі для розробки продукції або її виробництва, створення методик розрахунків, випробувань, практичної пропозиції щодо їх використання в нових дослідках, або визначають доцільність подальшого проведення НДР у цьому напрямку;

- галузь використання, перелік підприємств, організацій та установ, на яких можуть бути впроваджені результати НДР;

- впровадження результатів НДР у навчальний процес ВП НУБіП України БАТІ та інші навчальні заклади. Наприклад: "Результати НДР будуть впроваджені у навчальний процес ВП НУБіП України БАТІ при викладанні спецкурсу "Екологічна безпека".

У пункті «План публікацій» наводять кількість запланованих публікацій (дисертації, монографії, підручники, статті, заявки на видачу охоронних документів, тези доповідей, матеріали конференцій тощо) та інші результати (можлива участь у виставках, конкурсах тощо).

ДОДАТОК В
(обов'язковий)

УДК
№ держреєстрації
КП
Інв. №

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і
природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут»
(ВП НУБіП України БАТІ)
вул., Академічна, 20, м. Бережани, Тернопільська обл., Україна 47501
тел. (03548) 2-18-10; факс (03548) 2-11-59 E-mail: bati.nauka@gmail.com

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Відокремленого підрозділу Національного
університету біоресурсів і природокористування
України «Бережанський агротехнічний інститут»

_____ Павліський В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)
« ____ » _____ 20__ року

ЗВІТ
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ

_____ (назва роботи)

_____ (шифр)

Завідувач науково-дослідного відділу
(наук. ступінь, звання)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Декан факультету
(наук. ступінь, звання)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри
(наук. ступінь, звання)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

20__

Рукопис закінчено « ____ » _____ 20__ року
Результати цієї роботи розглянуто
Вченою радою _____ факультету _____,
Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ року

ДОДАТОК Г
(обов'язковий)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ВП НУБіП України
«Бережанський агротехнічний інститут»

професор _____ Павліський В.М.

« ____ » _____ 20 ____ року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Керівник підприємства, на якому
здійснювалося впровадження

_____

« ____ » _____ 20 ____ року

А К Т
про впровадження науково-дослідної роботи (НДР)

Ми, нижче підписані, представники підприємства _____

_____

(назва підприємства)

Голова підприємства (господарства) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, посада)

з однієї сторони і представники ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» завідувач кафедри (науково-навчальної лабораторії, науково-дослідної лабораторії) _____

та співробітники _____

(прізвище, ім'я, по батькові, посада)

з іншої сторони, склали даний АКТ про те, що результати закінченої науково-дослідної роботи _____

_____

(номер, назва та термін виконання роботи)

впроваджені на вказаному підприємстві.

В результаті впровадження НДР виконано: _____

Вид впровадження результатів НДР:

а) прийнято у виробництво _____

б) опубліковано у відкритому (закритому) друці _____
(форма та місце публікації, назва, рік)

в) реалізовано в системі освіти _____
(засоби наукової організації навчального процесу, технічні засоби навчання та ін.)

При впровадженні даних розробок на вказаному підприємстві отримано фактичний економічний ефект в розмірі _____

(сума вказується цифрами та прописом)

ДОДАТОК: _____
(вказуються подальші напрямки наукових досліджень, що є необхідними для виробництва)

Відповідальні виконавці:

від організації

**від ВП НУБіП України
«Бережанський агротехнічний інститут»**

_____
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

ДОДАТОК Д
(рекомендований)
**до «Порядку приймання звітів про НДР у наукових
структурних підрозділах НУБіП України»**

Пам'ятка
для рецензента щодо оцінки звіту про НДР за 20__ рік

1. Зміст рецензованого звіту оцінюється за такими показниками:

- Актуальність, новизна досліджень.
- Достовірність отриманих результатів.
- Відповідність результатів досліджень та висновків.
- Наявність повіреного і стандартизованого в установленому порядку обладнання, яке використовувалось у ході проведення досліджень.
- Наявність для заключного звіту – методичних рекомендацій, інструкцій, технологічних розробок тощо, передбачених Договором на створення і передачу науково-технічної продукції (НТП) як кінцевого результату досліджень.
- Впровадження результатів досліджень у практику (враховується лише за наявності акта впровадження результатів досліджень у виробництво).
- Відповідність оформлення звіту вимогам ДСТУ 3008-95.

ДОДАТОК Е
(рекомендований)
до «Порядку приймання звітів про НДР у наукових
структурних підрозділах НУБіП України»

ПРИМІРНИЙ ЗМІСТ
рецензії на проміжний/ заключний звіт про НДР за 20__ р.

1. Назва і номер роботи, кафедра/наукова лабораторія, науковий керівник, термін виконання, звіт (проміжний чи заключний), обсяг фінансування у 20__ р.
2. Короткий зміст роботи (напрямок досліджень, місце проведення досліджень, об'єкт досліджень, методи досліджень).
3. Відповідність оформлення звіту вимогам ДСТУ 3008-95.
4. Публікації за результатами досліджень.
5. Впровадження наукових розробок у виробництво (для завершених НДР).
6. Співпраця з вченими інших кафедр НУБіП України, вітчизняних та зарубіжних установ.
7. Участь студентів, у т.ч. магістратури, аспірантів, докторантів у виконанні наукових досліджень.
8. Застосування вимірювальних приладів (кафедральних, частково кафедральних, приладів інших кафедр або науково-інноваційних структурних підрозділів).
9. Наявність документів, що підтверджують повірку і сертифікацію приладів, які використовувались у ході досліджень у 20__ р.
10. Інше.
11. Зауваження.
12. Висновки.

Посада, науковий ступінь, вчене звання _____

(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

ДОДАТОК Є
(обов'язковий)

**Оформлення публікацій у журналах і збірниках згідно
ДСТУ 7152:2010 та вимогами наукометричних баз даних**

Основним засобом сучасної наукової комунікації є публікації в наукових виданнях, журналах і збірниках. З метою удосконалення вітчизняної нормативної бази було розроблено новий ДСТУ 7152:2010 «**Видання. Оформлення публікацій у журналах и збірниках**». Даний ДСТУ сприяє уніфікації видавничого оформлення публікацій у виданнях і розширенню міжнародних зв'язків між фахівцями видавничої та бібліотечної сфер діяльності.

Стандарт поширюється на публікації в наукових, виробничо-практичних журналах і збірниках; встановлює положення щодо форми, місця і послідовності розміщення елементів видавничого оформлення названих видань.

Загальні вимоги:

- 1) Елементи видавничого оформлення наводять мовою публікації.
- 2) Елементи оформлення в кожному номері (випуску) повинні бути однаковими за формою і послідовності уявлення, а також розміщення.
- 3) Редакції наукових видань можуть мати особливі вимоги стосовно друку статті. Проте, слід дотримуватися вимог ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення», так як наукова публікація – це особливий вид звітності за проведений фрагмент наукової роботи. Для прикладу, вимоги редакційної колегії «Наукового вісника Національного університету біоресурсів і природокористування України» (наукове фахове видання України) стосовно текстового оформлення наступні:

Текст статті друкується українською мовою, обсягом від 8 до 12 сторінок на одному боці стандартного паперового аркуша (210×397мм, формат А-4) через 1,5 інтервали (30 рядків на сторінці, 60 знаків у рядку), при цьому залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє по 20 мм.

Стаття підписується автором і подається до редакційної колегії (відповідальному секретарю) у двох примірниках віддрукованого тексту в редакторі Microsoft Word 2003 і надсилається на електронну пошту до відділу науково-технічної інформації (один файл, названий прізвищем автора). Шрифт тексту статті Times New Roman, 14 pt, таблиць – 12 pt.

Перед текстом наукової публікації вказують у наступній послідовності:

- 1) класифікаційний індекс УДК;
- 2) назва публікації;
- 3) відомості про автора;
- 4) підзаголовкові дані;
- 5) відомості про продовження чи закінчення публікації;
- 6) анотація мовою тексту публікації;
- 7) ключові слова мовою тексту публікації.

1. Класифікаційний індекс УДК.

Є першим серед елементів публікації, розміщується окремим рядком зліва. Після слів УДК ставиться два проміжки, між цифрами та словами у самому індексі проміжки не ставлять!

2. Назва публікації.

Коротко відображає зміст і за формою має бути зручною та прозорою для складання бібліографічних списків, посилань і здійснення бібліографічного пошуку.

Назва має відрізнитися від назви розділу.

Частини публікації в різних випусках мають одну і ту ж назву.

3. Відомості про авторів.

Відомості про авторів вказують перед текстом публікації.

ім'я автора (ініціал або ініціали та прізвище; ім'я, по батькові та прізвище, псевдонім) – називний відмінок;

вчене звання, вчений ступінь, посада, професія, місце роботи, адреса, назва країни* – вказуються у повній чи скороченій формі за рішенням редакції.

У колективних роботах імена авторів зазначають у встановленій ними послідовності.

* ці всі дані можна вказувати після тексту публікації або окремим списком («Інформація про авторів»), на розсуд редакції.

E-mail – важливий елемент контактних відомостей про автора у світовій практиці. Необхідний для забезпечення інтерактивної наукової комунікації між вченими.

Дозволяється вказувати або робочу, або особисту адресу електронної пошти.

4. Підзаголовкові дані (якщо є).

Розміщуються після назви публікації; це відомості, які пояснюють назву публікації:

- відомості про тип публікації («Огляд листів», «Огляд літератури»), якщо вони не вказані в назві публікації, назві розділу, підзаголовних даних видання;
- порядковий номер частини публікації;
- бібліографічний опис рецензованого твору та ін.

5. Відомості про продовження або закінчення публікації (якщо є).

Якщо публікацію друкують частинами в кількох номерах (випусках) періодичного видання:

- на сторінці з початком кожної наступної частини вказують «Продовження (Закінчення). Початок див. ... » (Номери випусків, де були надруковані попередні частини);
- в кінці кожної частини, крім останньої, вказують «Продовження (Закінчення) в наступному номері (випуску)».

Якщо публікацію друкують частинами в різних місцях одного видання:

- на сторінці з початком кожної наступної частини публікації перед текстом вказують «Продовження (Закінчення) на с. ... »;

• в кінці кожної частини, крім останньої, вказують «Продовження (Закінчення) на с. ... ».

6. Анотація – коротка характеристика документа з точки зору його призначення, змісту, виду, форми та інших особливостей (ГОСТу 7.9-95).

Розміщується перед текстом мовою публікації, після назви, відомостей про авторів і підзаголовних даних (якщо представлені).

7. Ключові слова.

Розміщуються безпосередньо перед текстом. Їх вибирають з тексту публікації.

Після тексту наукової публікації вказують:

- 1) кінцеві примітки;
- 2) пристатейні бібліографічні списки;
- 3) відомості про укладача та інших осіб, які брали участь у створенні публікації;
- 4) відомості про мову, з якої була переведена публікація;
- 5) дата надходження авторського оригіналу до редакції;
- 6) додатки (якщо є);
- 7) назва, відомості про авторів мовою, відмінною від оригіналу;
- 8) анотація іноземною мовою чи українською мовою для публікацій на інших мовах;
- 9) резюме мовою, відмінною від мови публікації;
- 10) ключові слова мовою, відмінною від мови публікації.

1. Кінцеві примітки.

За розташуванням ділять на: внутрішньотекстові, кінцеві, підрядкові.

Внутрішньотекстові примітки розміщують в тексті опублікованого матеріалу, відокремлюючи їх від тексту дужками.

Кінцеві примітки розміщують безпосередньо після основного тексту опублікованого матеріалу.

Підрядкові примітки розміщують внизу смуги під рядками тексту опублікованого матеріалу.

Кінцеві та підрядкові примітки пов'язують з текстом, до якого вони належать, знаками виноски: арабськими цифрами або зірочками.

2. Пристатейні бібліографічні списки.

- Безпосередньо після тексту публікації;
- бібліографічний опис в списках складають відповідно до **ДСТУ 7.1:2006**;
- у назві пристатейні бібліографічного списку вказують слово «Список ...» («Список використаної літератури», «Бібліографічний список»);
- бібліографічні описи повинні бути пронумеровані;
- якщо містяться джерела іноземною мовою, вони теж оформлюються за ДСТУ ГОСТ 7.1:2006, а не за тим стилем, яким він поданий у знайденому Вами джерелі;
- до рецензій список можна не додавати.

За сучасними світовими тенденціями наукометричні бази даних вимагають оформлення бібліографічних списків не за національними стандартами, а за *бібліографічними стилями*. За вимогами оформлення у відповідності до обраного бібліографічного стилю необхідно не лише переструктурувати галузі опису, а й транслітерувати усі кириличні записи латиницею та подавати у квадратних дужках переклад англійською мовою назв публікацій.

Транслітерація кирилиці латиницею з української мови виконується згідно *Постанови КМ України від 27 січня 2010 року № 55 «Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею»*.

Транслітерація кирилиці латиницею з російської мови найчастіше здійснюється за допомогою системи Держдепартаменту США.

3. Укладач та інші особи, які брали участь у створенні публікації.

Розміщується після тексту, праворуч;

- ініціал або ініціали та прізвище, ім'я та прізвище, псевдонім;

- перед ім'ям вказують характер виконаної роботи (переклад, художник, фотограф, упорядник)
- перед ім'ям перекладача – з якої мови переклав (переклав з англ. А. Петров)
- укладач – внутрішні журнальні бібліографічні покажчики (списки, огляди).

4. Відомості про мову, з якої зроблено переклад.

Якщо публікація була переведена з іншої мови, крім української, відомості про мову оригіналу вказують після тексту, праворуч.

5. Дата надходження авторського оригіналу до редакції.

Після пристатейного бібліографічного списку, праворуч вказують:

- дату вказують арабськими цифрами (05.11.2015);
- дату, якій передують слова «Стаття надійшла до редакції ...», «Отримано ...»;

Дату не вказують у передових статтях.

6. Додатки (якщо є).

- додаток до публікації представляють з окремою назвою;
- відомості про публікації, до якої належить додаток, вказують в підзаголовних даних додатка, якщо вони не входять у назву додатка;
- у заголовку або підзаголовних даних додатка до основного матеріалу наводять відомості про те, що матеріал є додатком;
- якщо додатків кілька, їх нумерують.

Назва, відомості про авторів, анотація, резюме, ключові слова. (мовою, яка відмінна від мови публікації).

Після відомостей про дату надходження авторського оригіналу до редакції розміщують назву, відомості про авторів, анотацію, резюме та ключові слова мовами, відмінними від тексту публікації. Тобто анотацію українською – для публікацій, наприклад, російською чи англійською мовами, і навпаки.

Говорячи про анотації та резюме, слід приділити цим елементам трохи більше уваги. Потрібно відзначити, що *анотація* – це короткий узагальнення змісту твору (в даному випадку, статті). В анотації лише перераховуються

питання, які висвітлені в публікації, не розкриваючи самого змісту. Таким чином, анотація відповідає на питання «Про що йдеться в тексті?».

Резюме – це коротка оцінка вивченого вихідного джерела інформації, отримана лише на основі містяться в ньому висновків. Таким чином, основна відмінність анотації від резюме полягає в тому, що анотація дає уявлення тільки про головну тему і переліку питань, що містяться в тексті першоджерела; по резюме ж можна скласти думку про зміст, про саму суть викладеної в оригіналі інформації.

За вимогами світових наукометричних даних розгорнуте авторське резюме англійською мовою повинно складатись зі 100-250 слів (850 знаків) та мати наступну структуру:

- предмет, тема, мета роботи (Purpose);
- метод чи методологія проведення роботи (Methodology);
- результат роботи (Finding);
- галузь застосування результатів (Practical value);
- висновки (Results).

Текст як анотації, так і резюме викладаються своїми словами – витяги з оригінального тексту в них зустрічатися не повинні. Ці елементи статті також є інтелектуальним продуктом автора, тому ставитись до них потрібно відповідально!

Інформація, яка розташовується у колонтитулі.

Періодичне і продовжуване видання містить:

- міжнародний стандартний номер серіального видання (ISSN),
- ключове назву видання (під час отримання ISSN)
- рік видання
- порядковий номер тому, частини, випуску.

Неперіодичне видання містить:

- міжнародний стандартний номер книги (ISBN),
- назва видання,

- місце видання,
- рік виходу видання.

Наприклад, ISSN 2307-9320. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Біологія, біотехнологія, екологія». 2015. – Вип. 214, – 319 с.

Зразок розташування елементів статті.

УДК (номер УДК) .....

НАЗВА СТАТТІ .....

Автори .....

Текст анотації .....

Ключові слова: .....

УДК 576.8:58

ДОСЛІДЖЕННЯ АНТИМІКРОБНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ВОДНОГО ЕКСТРАКТУ РОСЛИНИ *Galega orientalis (Lam)*

В.В. Влізло д.в.н., професор, академік НААНУ

Інститут біології тварин НААН України, Львів

Л.М. Дармограй д.с.-г.н., професор

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім.

С.З. Гжицького, Львів, Україна

М.В. Гончар д.б.н., професор

Інститут біології клітини НАН України, Львів, Україна

Вперше проведено тестування можливої антимікробної дії *Galega orientalis (Lam)* на ріст чистих культур бактерій грам-позитивних (*Micrococcus luteus*), грам-негативних (*Escherichia coli* XL1, DH5) та дріжджів (*Saccharomyces cerevisiae* W303). Матеріалом для дослідження слугувала висушена вегетативна маса *Galega orientalis (Lam)* у фазі бутонізації і початку цвітіння.

У результаті експерименту встановлено, що 20% концентрація водного екстракту даної рослини має інгібуючий вплив на ріст чистих культур бактерій та дріжджів.

Обґрунтовано можливий взаємозв'язок між антимікробною активністю екстракту цієї рослини та не виникнення тимпанії у корів.

Ключові слова: *Galega orientalis (Lam)*, водний екстракт, антимікробна дія, *Escherichia coli*, *Micrococcus luteus*, *Saccharomyces cerevisiae*.

Текст статті .....

.....

.....

Примітки .....

Список використаної літератури

Складається в алфавітному порядку і нумерується. Він оформляється за ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Наприклад:

1. Дармограй Л.М. Фітохімічне вивчення вмісту біологічно активних речовин та тестування антимікробної активності галеги східної (*Galega orientalis (Lam)*)/Л.М. Дармограй//Наук. Вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Ґжицького. Львів. – 2009. – Т. 11. – № 3 (42). – Ч.2. – С. 239-242.
  2. Скляр О.Г. Методи інтенсифікації процесів метанового зброджування/О.Г.Скляр, Р.В.Скляр Р.В.//Науковий вісник Таврійський державний агротехнологічний університет. – 2014. – Вип. 4, –Т. 1. – С. 3-9.
  3. Техноекологія [підручник]/[Мальований М.С, Боголюбов В.М., Шаніна Т.П. та інш.]; під ред.М.С.Мальованого – Херсон: Олді-плюс, –2014. -616с.
  4. Оцінка енергетичного потенціалу біомаси в Україні. Частина 1. Відходи сільського господарства та деревна біомаса/Г.Г.Гелетуша, Т.А.Железна, М.М.Жовмір [та ін.]//Промислова теплотехніка. – 2010, – Т. 32, № 6. – С.58-65.
  5. Estrada A. Isolation and evaluation of Immunological adjuvant activities of saponins from *Polygala senega L.*/A. Estrada//Comparative Immunology. Microbiol. Infect. Dis. 23. – 2000. – P. 27-43.
  6. Irobi O.N. Antimicrobial activity of the bark of *Bridelia ferruginea*/O.N. Irobi// Int. J. Pharmacog. 34. – 1994. – P. 87-90.
  7. Olorundare E.E. Antibacterial properties of leaf extract of *Cassia alata* / E.E. Olorundare // Biol. Res. Com. 4. – 1992. – P. 113-117.
- Sibanda T. In vitro antibacterial regimes of crude aqueous and acetone extracts of *Garcinia kola* seeds. / T.Sibanda // J. Biol. Sci. 8(1). – 2008. – P. 149-154.

НАЗВАНИЕ СТАТЬИ .....
Авторы .....
Резюме .....
Ключевые слова: .....

ИССЛЕДОВАНИЯ АНТИМИКРОБНЫХ СВОЙСТВ ВОДНОГО ЭКСТРАКТА РАСТЕНИЯ *Galega orientalis* (Lam)

Влизло В.В. д.в.н, профессор, академик НААН Институт
биологии животных НААН Украины, Львов

Дармограй Л.М., д.с.-г.н., профессор

Львовский национальный университет ветеринарной медицины и биотехнологий
им. С.З. Гжицкого, Львов, Украина

Гончар М.В., д.б.н., профессор

Институт биологии клетки НАН Украины, Львов, Украина

Впервые проведено тестирование возможной антимикробного действия *Galega orientalis* (Lam) на рост чистых культур бактерий грам-положительных (*Micrococcus luteus*), грамотрицательных (*Escherichia coli* XL1, DH5) и дрожжей (*Saccharomyces cerevisiae* W303). Материалом для исследования служила высушенная вегетативная масса *Galega orientalis* (Lam) в фазе бутонизации и начала цветения.

В результате эксперимента установлено, что 20% концентрация водного экстракта данного растения имеет ингибирующее влияние на рост чистых культур бактерий и дрожжей.

Обоснованно возможную взаимосвязь между антимикробной активностью экстракта этого растения и не возникновения тимпании у коров.

Ключевые слова: *Galega orientalis* (Lam), водный экстракт, антимикробное действие, *Escherichia coli*, *Micrococcus luteus*, *Saccharomyces cerevisiae*.

THE TITLE OF THE ARTICLE .....

Authors .....

Summary .....

структура авторського резюме англійською мовою повторює структуру статті та містить:

- предмет, тема, ціль роботи (Purpose);
- метод чи методологія проведення роботи (Methodology);
- результат роботи (Finding);
- галузь застосування результатів (Practical value);

- висновки (Results)

Keywords: .....

THE INVESTIGATION OF THE ANTIMICROBIAL PROPERTIES OF AQUEOUS EXTRACT OF THE PLANT *GALEGA ORIENTALIS* (LAM)

Vlizlo V.V.

Institute of Animal Biology NAAS

Darmohray L.M.

Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies named after S.Z. Gzhytskyj, Lviv, Ukraine

Gonchar M.V.

Institute of Cell Biology National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv, Ukraine

Summary

It was first conducted testing on antimicrobial activity of *Galega orientalis* (Lam) on the growth pure cultural of bacteria gram positive (*Micrococcus luteus*), gram negative (*Escherichia coli* XL1, DH5) and yeasts (*Saccharomyces cerevisiae* W303). The material for the study was dried vegetative mass *Galega orientalis* (Lam) in the phase of budding and early flowering. In experiment used medium "Endo" for gram negative, medium LB for gram positive and gram negative, and suslo agar for yeasts.

As a result of the experiment was revealed that 20% concentration of aqueous extract of this plant had inhibitory effects on the growth of pure cultures of bacteria and yeast. Antimicrobial effect of this drug on the growth of gram-negative bacteria (*Escherichia coli* XL1, DH5) were within 20,0-30,0% ($P < 0.001$), gram-positive bacteria (*M. Luteus*) - 12,0% ($P < 0.05$) and yeast (*S. cerevisiae* W303) - 30,5% ($P < 0.01$) compared with control. It should be noted that in all cases the addition of the drug *Galega orientalis* (Lam) did not alter the morphology of colonies (colony size) test strains.

The questions of search the new antimicrobial agents, include natural origin, is very actual during last years. Increasing microbiological pure of eating products, feed grinders, veterinarian preparations are one of the urgent task of Scientifics and industrials.

It has proved the influence of different concentrations of aqueous extract of this culture on the growth of pure cultures of gram-positive and gram-negative bacteria and yeast. Install antimicrobial influence 20-30% concentrations of preparation on the bacterias growth (*Escherichia coli* XL1, DH5). Bacterial action of preparation on the bacterias (*Micrococcus luteus*) and yeasts (*Saccharomyces cerevisiae* W303) were lower. It was described the prospects for further investigation of this problem. It has proved possible relationship between the antimicrobial activity of the extract of this plant and bloating of the rumen in ruminants.

Keys word: *Galega orientalis* (Lam), water extract, *Escherichia coli*, *Micrococcus luteus*, *Saccharomyces cerevisiae*.

ДОДАТОК Ж
(обов'язковий)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Відокремленого підрозділу Національного
університету біоресурсів і природокористування України
«Бережанський агротехнічний інститут»
(посада керівника)

д.т.н., проф. Павліський В.М.

(прізвище, ініціали)

(підпис)

« _____ » _____ 20____ року

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК № _____

про можливість опублікування матеріалів у засобах масової інформації в Україні

Експертна комісія Відокремленого підрозділу Національного університету
біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут»
(назва організації)

розглянувши статтю _____

(назва статті)

Авторів: _____

(прізвище, ініціали авторів)

підтверджує, що стаття оформлена згідно ДСТУ 7152:2010 «Видання. Оформлення публікацій у журналах и збірниках» і в матеріалах не містяться відомості заборонені до опублікування.

Висновок: Розглянувши статтю, комісія вирішила, що в даній роботі:

- відсутні обмеження за пп. 11.1-11.5.Тимчасового Переліку 1992р.;
- немає відомостей, опублікування яких обмежується відповідно до діючого наказу Служби безпеки України «Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю» від 12.08.2005 р. № 440 (зі змінами, внесеними згідно з наказами Служби безпеки України від 24.01.2006 р. № 53, від 25.04.2006 р. № 297, від 12.10.2006 р. № 680, від 15.02.2007 р. № 114, від 28.12.2007 р. № 949, від 17.06.2008 р. № 462, від 05.11.2008 р. № 815, від 16.03.2009 р. № 146, від 25.11.2009 р. № 755, від 24.02.2010 р. № 123, від 23.07.2010 р. № 405, від 06.12.2012 р. № 544, від 25.06.2013 р. № 265, від 13.11.2013 р. № 463, від 13.03.2014 р. № 98);
- відсутні матеріали, на які можуть бути оформлені патенти, тому цей матеріал може бути опублікований в засобах масової інформації.

Голова комісії: д.с.-г.н., професор _____ Захарів О.Я.
(вчений ступінь, наукове звання) (підпис) (прізвище, ініціали)

Члени комісії: к.т.н., доцент _____ Клендій М.Б.
(вчений ступінь, наукове звання) (підпис) (прізвище, ініціали)

к.т.н., доцент _____ Клендій П.Б.
(вчений ступінь, наукове звання) (підпис) (прізвище, ініціали)

к.е.н., доцент _____ Ярема Л.В.
(вчений ступінь, наукове звання) (підпис) (прізвище, ініціали)